

ECONOMIA

SANTIAGO MONTERO. Enginyer industrial, president de l'Associació Espanyola de Societats de Protecció contra Incendis

«Catalunya s'ha mirat el melic i ha perdut pes de decisió empresarial»

SAÛL GORDILLO

Vostè ha fet un estudi en què alerta de la pèrdua de pes decisor de Catalunya en l'àmbit empresarial. Fa unes reflexions i apunta causes i solucions. Pes decisor no vol dir industrial, oi?

—«Jo em refereixo al centre de decisió de les empreses; és a dir, que les empreses tinguin les seues a Catalunya i que la gent de coll blanc, d'alta qualificació, estigui a Catalunya. Això és el que s'està perdent. De moment, no s'està perdent que els colls blaus continuïn treballant en fàbriques que moltes vegades estan situades a Catalunya, però el centre de decisió espanyol és a fora.»

—Per què hi ha aquesta pèrdua?

—«He fet una llista amb deu motius molt amplis: etapa històrica excessivament introspectiva, falta de pragmatisme polític en la nostra relació amb Espanya, una societat molt tancada i amb una tendència funcionarial, el sistema universitari dels anys seixanta, el creixement de la resta d'Espanya, el centralisme espanyol ha fet molt mal i, a més, ha anat acompanyat d'una creativitat madrilenya molt forta, la fiscalitat adversa a Catalunya en molts aspectes —no només en la balança fiscal—, els catalans hem fet alguns errors gravíssims d'enfocament —com els temes firals i hotellers, desapropiar la possibilitat de fer més parcs temàtics, les infraestructures, etc.— i, finalment, també tenim una geografia excèntrica i aïllada d'habitants. Aquests factors han determinat la pèrdua de pes de decisió empresarial.»

—En el seu treball, vostè apunta causes internes i externes als catalans. Quines creu que han estat més greus?

—«Això és molt difícil de quantificar. Més que la quantificació hi ha la sinergia entre les unes i les altres. El conjunt és el que realment fa perillós el procés.»

—Es remunta a l'etapa històrica de la Guerra Civil espanyola i el franquisme.

—«Si ens remuntem històricament, l'època dolça de Catalunya podria haver estat la Renaixença, fins a la Primera Guerra Mundial. Evidentment, l'any 36 la borsa de Barcelona era la més important d'Espanya, i es pot dir que fins al 65 o el 70 vam mantenir una posició industrial i comercial molt potent. És probablement a partir dels 70 quan es comença a produir un defalliment.»

—Parlant de la falta de pragmatisme en la relació amb Espanya, vostè diu aproximadament que certes reivindicacions nacionals ens han perjudicat econòmicament.

—«Aquest és un assumpte molt perillós d'explicar sense matisar-lo correctament, i per fer-ho necessitaria un llibre. Crec que haver estat molt reivindicatiu amb els aspectes simbòlics ha creat, com és natural, reserves entre altres espanyols, que ens han vist massa poc solidaris. Per contra, no haver fet força en els aspectes pragmàtics —com podrien ser el finançament, el control de les grans infraestructures i l'economia real del país— ha causat que a més de ser els que paguem ens enduem la mala fama d'insolidaris. Potser hauríem d'haver estat

L'enginyer Santiago Montero, la setmana passada en una cafeteria de la Riera de Mataró. Foto: SAÛL GORDILLO.

més eficaços i pràctics per reclamar aspectes econòmics d'autogovern i no ser tan exigents amb els temes simbòlics, que aquests sí que depenen només de nosaltres, ja que simbòlicament farem el que ens donarà la gana.»

—L'administració autonòmica catalana ha copiat el pitjor de l'estatal?

—«No sóc un expert en aquest camp, però és evident que a finals dels 70 molts catalans pensàvem que faríem presupostos amb base zero i que tindríem

un sistema funcionarial en la línia que la Mancomunitat de Catalunya havia tingut 60 anys enrere, i que tants fruits havia donat. En canvi, és evident que s'ha copiat mimèticament l'esquema del funcionariat estatal —en part obligats pel dia a dia—, que ha sigut molt negatiu. Aquesta gran munió de funcionaris que han aparegut en els últims temps ha fet que els catalans haguem perdut aquella típica empenta que teníem per a la iniciativa privada. Ara la preocupació de molts pares és que el seu fill aconseguís una plaça en propietat.»

—Sosté que Catalunya no ha capitalitzat el creixement espanyol. El creixement de la resta de l'Estat ens ha perjudicat?

—«És just i bo, que a tota la resta de l'Estat hi hagi hagut creixement. Però hauríem d'haver conservat els centres de decisió aquí. Això volia dir ser la

bicapital espanyola, el centre firal, el centre de negocis... Evidentment, no hem tingut aquesta vocació, no només des del punt de vista polític, sinó també social. La societat no ho ha demanat perquè ha sigut una etapa històrica introspectiva. Ens hem mirat el melic.»

—No tot han estat errors propis. També hi ha encerts de Madrid.

—«El sistema universitari dels anys 60 ha produït conseqüències que paguem ara. La gent que dirigeix el país acostuma

a ser la generació que té uns 50 anys. Per tant, és la gent que va estudiar als anys 60. Llavors a Espanya teníem una Universitat Complutense a Madrid, en la qual hi havia 100.000 estudiants, i a Catalunya només en teníem 15.000 o 18.000. Els catalans, tot i que hi havia algunes persones de províncies espanyoles, eren els fills de les classes ben situades. En canvi, a Madrid, a més dels 15.000 estudiants que venien del col·legi del Pilar, hi havia 20.000 sud-americans i 50.000 o 60.000 becaris de molta capacitat intel·lectual que provenien de totes les províncies espanyoles. Els nens que destacaven a províncies acabaven a Madrid. Eren els més capacitats de la seva generació, i són els que actualment dirigeixen el país. A més, tenien enginyers de telecomunicacions, camins, mines, etc. Això va donar una àmplia tecnificació a Madrid. Aquests nens, quan van tenir 25 anys, no se'n van tornar a províncies, perquè als anys 70 aquí vam decidir un sistema autonòmic que només en tenia el nom, perquè tot el país, a excepció de Catalunya i el País Basc, continuava centralitzat a Madrid. I més tard, quan va arribar la inversió estrangera amb motiu de l'entrada al mercat comú europeu, aquests xicots van trobar feina en aquestes empreses, i són els que han provocat la real revolució del poder de Madrid.»

—Què ha causat aquest model?

—«Això ha sigut beneficiós per a Madrid, perjudicial per a la resta d'Espanya i, en conjunt, provoca un efecte de desequilibri que és dolent per a l'economia general. El creixement harmònic i equilibrat condueix a una millor redistribució dels recursos i a una reassignació més correcta de l'economia. Un creixement desequilibrat com el que s'està produint és econòmicament dolent a la llarga, perquè es produeixen desequilibris d'escala a Madrid i escasses possibilitats de creixement a la resta del país, Catalunya i el País Basc a banda.»

—Vostè esmenta moltes empreses catalanes desaparegudes o absorbides per societats espanyoles o estrangeres.

—«Cada una de les empreses que apareixen en el requadre d'aquestes pàgines té una història. Els lectors segur que coneixeran la gran quantitat d'errors acumulats. D'errors, se'n fan aquí i a la resta del món, però quan aquests van acompanyats de circumstàncies desfavorables com les fiscals, la revolució sindical de la transició, etc., llavors les possibilitats de sobreviure són molt més escasses.»

—Deixa els sindicalistes malament?

—«No exactament. Va passar una cosa lògica. Les classes treballadores havien rebut durant l'època del franquisme, i naturalment havien d'explotar per un canvi o per l'altre. I és lògic, que durant la transició, en què hi havia un cert desgovern i políticament la situació va ser liderada per persones enquadrades en organitzacions sindicals, aquestes persones es moguessin i que això perjudicés l'economia productiva. El que passa és que en aquella època precisament l'economia productiva estava concentrada a Catalunya, i vam pagar els plats trencats.»

—El sistema fiscal ha conduït els em-

Centre logístic del sud d'Europa

S.G.

Per fer una bona oferta de grans esdeveniments, calen bones infraestructures.

—«Jo crec que els temes infraestructurals s'han de projectar en funció dels objectius que es vulguin aconseguir. Amb el tren, l'aeroport i les carreteres, hem de tenir la visió de què volem fer a Catalunya a mitjà i a llarg termini. Els esdeveniments són una sortida, seguint les idees d'en Fontela, que també diu que com a centre mediterrani de l'Europa del sud tenim un altre avantatge. Hem de ser el centre logístic del sud d'Europa, en el benentès que tampoc hem de ser un Rotterdam. No cal que ens especialit-

zem en els granelers i els líquids, potser millor que agafem la part especialitzada, que són els contenidors.»

—Què opina de l'aeroport del Prat?

—«El problema que té l'aeroport no és tant un estrangulament dels vols a les hores punta, sinó que l'espai disponible a la zona del Prat queda absolutament ofegat pels polígons industrials que s'hi han fet a prop i la zona d'especial protecció de les aus, que es va decidir fa molt pocs anys. El gran debat que hem de fer els catalans és si tenim algun altre lloc on posar l'aeroport. A excepció del Penedès, no existeix cap altre lloc, i hem de sacrificar el Prat. I si ho hem de fer, hem de mirar si

ecològicament això suposa algun atemptat o no. Jo sempre he tingut una actitud respectuosa amb l'entorn, i jo diria que hauríem d'impedir el creixement de l'aviació perquè és una de les maneres de gastar més energia per quilòmetre per viatger transportat. En conseqüència, seria sensat que tot el món parés l'aviació i prioritzéssim el tren i el vaixell. Però mentre això no sigui així i la competició sigui veure qui és més potent en l'aviació, no queda més remei que plantejar-nos fins a quin punt és una reserva ecològica el delta del Llobregat. Els aiguamolls que s'han creat no tenen més valor que els que hi havia al parc de la Ciutadella de Barcelona el 1700.»